

Αδειάζουν τα νησιά μας

Έρευνα – καταγραφή: Λευτέρης Κεχαγιόγλου

Ακατοίκητα Ελληνικά Νησιά μετά τον παγκόσμιο πόλεμο και πριν το 1951.

Αμέσως μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, την πατρίδα μας την βρήκε και μία ιδιαίτερη κατάσταση. Μικρά νησιά τα οποία είχαν ζωή ερήμωσαν.. Παρακάτω ακολουθούν ποια ελληνικά νησιά απογράφησαν ως ακατοίκητα το 1951. Σε επόμενη ανάρτηση μας ακολουθεί και επόμενη καταγραφή ανά δεκαετία με σημαντικά στοιχεία..

Έτσι το 1951 τα ακατοίκητα νησιά ήταν ανά γεωγραφική περιφέρεια:

Αργολοσφονικός: Άγιος Γεώργιος Ύδρας, Ψηλή Αργολίδας, Πάτροκλος, Βελοπούλα, Πλατεία Αργολίδας, Ρόμβη Αργολίδας, Φλέβες, Μονή, Φαλκονέρα, Τρίκερι Ύδρας

Κυκλάδες: Κάτω Αντικέρι (ή Δρίμα), Αντίμηλος, Δεσποτικό, Νέα Καμένη, Σεριφοπούλα, Στρογγυλή Αντιπάρου, Καρδιώτισσα, Άνυδρος Θήρας, Χριστιανή, Άνω Αντικέρι

Δωδεκάνησα: Καλόλιμνος, Γυαλί, Πλάτη Καλύμνου (ή Πλατύ), Οφιδούσσα, Αρχάγγελος Λέρου, Κανδελιούσσα, Αργελούσσα, Ζαφοράς (ή Μεγάλο Σοφράνο), Παχειά Νισύρου, Περγούσσα

Μεσσηνιακές Οινούσσες: Σχίζα.

Νησιά Κρήτης: Δία, Δραγονάδα, Γιανυσάδα, Γαυδοπούλα, Ελάσα, Ψείρα.

Σποράδες: Γιούρα, Βάλαξα, Σκυροπούλα, Σαρακηνό, Αδέλφι Αλοννήσου

Επτάνησα: Αρκούδι

Και τα νησιά: Διάπορος, Σφακτηρία, Πρώτη, Καβαλλιανή, Στύρα

Κάτω από 1 τετραγωνικό χιλιόμετρο: τα νησιά:

Αστακίδα, Ποντικούσα Αστυπάλαιας, Γάιδaros Μεγάλου Χωριού Τήλου, Άγιος Θεόδωρος Χάλκης, Μακρύ Ρόδου, Μεγάλο Φωκιονήσι, Πλακίδα Αστυπάλαιας, Αντίτηλος Τήλου, Κουτσομούτι Αστυπάλαιας, Νερά Καλύμνου, Νερά Αγαθονησίου (ή Νερονήσι), Χαμηλή Καρπάθου, Χονδρό Αστυπάλαιας, Τραγονήσι Πάτμου, Πηγανούσσα Λέρου, Μεσονήσι Αστυπάλαιας, Άγιος Νικόλαος Μακάρων, Άγιος Θωμάς Αίγινας, Άγιος Ιωάννης Αίγινας, Πράσο Γιούρων, Αγρια Γραμβούσα, Κύθρος, Κυρά Αγκιστρίου, Αρσίδα, Κιτριανή, Ποντικός Εχινάδων, Ήμερη Γραμβούσα, Καρλονήσι, Λεχούσα Αλοννήσου, Κισηριά, Μακρονήσι Φούρνων, Οφειδούσσα Σχοινούσσας, Πλατύ Σκύρου (ή Πλατεία), Ανθρωποφάς Φούρνων, Ρήνεια Σκύρου, Παλαιά Καμένη

Κάτω από μισό τετραγωνικό χιλιόμετρο τα:

Ελαφονήσι Χανίων, Άγιος Γεώργιος Αλοννήσου, Αρκό Σκιάθου, Θυμαϊνάκι, Αδελφόπουλο Αλοννήσου, Στρογγυλό Μακάρων, Λαμπρινός Εχινάδων, Δασιά Σκοπέλου, Παξιμάδα Λασιθίου, Διάπλο Μαθρακίου, Κούλουρη Σκύρου (ή Κουλούρι), Πράσσο Σκάντζουρας, Μόδι Εχινάδων, Ασκανιά Θήρας, Καλόγηρος Εχινάδων.

Την δεκαετία του 60 άδειαζε ένα νησί κάθε χρόνο.

Ελληνικά Μικρά νησιά τα οποία άδειασαν την δεκαετία του 60, σύμφωνα με την απογραφή του 1961. Έφυγαν και οι τελευταίοι κάτοικοι θερμοπυλεις από τα νησιά: Αντίγαρα, Κουφονήσι Λασιθίου, Σφακτηρία, Αρμάθια και Κουνούποι Δωδεκανήσων και Βρόμωνας στα Επτάνησα.

Ενώ τα νησιά είχαν πληθυσμό πριν το 61 , άδειασαν το 61 αλλά ξανακατοικήθηκαν μετά από μία δεκαετία είναι τα: Νίμος και Κίναρος στα Δωδεκάνησα και η χρυσή της Κρήτης.

Βρόμωνας

Άδειασαν άλλα δέκα μικρά νησιά το 1970

Δέκα μικρά νησιά άδειασαν αρχή της δεκαετίας του 70 συνεχίζοντας τον δρόμο χωρίς επιστροφή των μικρών μας νησιών.

Έτσι: Εγκατέλειψαν και οι τελευταίοι κάτοικοι τα νησιά: Πιπέρι (Βόρειες Σποράδες), Σαπιέντζα (Μεσσηνιακές Οινούσες), Άτοκος, Οξεία, Προβάτι και Αρκούδι (Επτάνησα), Άγιος Γεώργιος Αλοννήσου, Αδέλφι Αλοννήσου και Δασιά Σκοπέλου και από τα Δωδεκάνησα φύγανε 22 άτομα από την Αλιμιά ερημώνοντας την μια για πάντα, ενώ η κυρά της Ρω θρυλική φυσιογνομία ετοιμαζόταν να αφήσει και αυτή το νησί της.

Επτά νησάκια έμειναν με μόλις μία διμελής οικογένεια: Δρακονέρα και Μάκρη Εχινάδων, Σπάρτη Λευκάδας, Σκάντζουρα και ψαθούρα από τις Σποράδες και το Σεσκλί από τα Δωδεκάνησα. Την ίδια δεκαετία άδειασε και ένα μαρτυρικό νησί (το μόνο πού έπρεπε να αδειάσει) η Γυάρος έφυγαν 240 και έμειναν δύο, ενώ δύο νησιά κατοικήθηκαν από πολιτικούς εξόριστους κυνηγημένους η Νίμος και η Κίναρος στα Δωδεκάνησα

(Οι φωτογραφίες είναι από την Αλιμνιά της Χάλκης – Δωδεκάνησα. Εικόνες Εγκατάλειψης και το κάστρο της Αλιμνιάς...)

Αλιμνιά Χάλκης

Αλιμνιά Χάλκης

Συνέχισε και το 80 να μικραίνει η Ελλάδα μας. Πονάει η Ελλάδα όταν αδειάζει...

Χάσαμε άλλα δεκατέσσερα κατοικημένα μικρά νησιά με την απογραφή του 1981.

Αδειασαν τα νησιά: Γυάρος , Κέρος, (Κυκλάδες), Άτοκος, Οξεία, Δρακονέρα, Μάκρη Εχινάδων, Σπάρτη Λευκάδας, Πεταλάς (Επτάνησα), Ψυττάλεια,(Αργοσαρωνικού), Σκάντζουρα, Τσουγκριά, (Σποράδες), Νίμος, Σεσκλί, Στρογγυλή Μεγίστης, (Δωδεκάνησα). Την κατηφόρα προς την ερημιά πήραν και άλλα δέκα νησιά πού έμειναν με δύο κάτοικους το καθένα (Φαρμακονήσι, Κανδελιούσσα, Πολύαιγος, Ψαθούρα, Γιούρα, Σταμφάνη Στροφάδων, Άγιος Μηνάς Φούρνων, Χερσονήσι Πεταλιών, Πασάς και Βελοπούλα) ενώ η κυρά της ΡΩ η ΕΛΛΗΝΙΔΑ παλεύει κάνα χρόνο ακόμα πριν πετάξει για τους ουρανούς του Αιγαίου...

Ρώ.

Ρώ.

Δεκαετία 1980-1990. Μειώνονται συνεχώς τα κατοικημένα μικρά νησιά με την πατρίδα απούσα...

Σαρία, Φαρμακονήσι, Λέβιθα, Κανδελιούσσα, Σύρνα , (Δωδεκάνησα), Μακρόνησος, Πολύαιγος, Ρήνεια, Κάτω Κουφονήσι (Κυκλάδες), Άγιος Μηνάς Φούρνων, Μεγαλόνησος Πεταλιών, Βελοπούλα, Ψαθούρα και η Οξεία , Άτοκος από τα Επτάνησα.

Ο Ρόγχος της εγκατάλειψης ακούγεται έντονα και στα νησιά πού έμειναν μόλις με ένα ζευγάρι ηλικιωμένους η και λιγότερους.. Κίναρος και Μαράθι (ή Μάραθος) από τα Δωδεκάνησα. Περιστέρα , Γιούρα και Κυρά Παναγιά από τις Σποράδες. Το Κυκλαδονήσι Κάτω Αντικέρι (ή Δρίμα) και το Επτανήσιο Σταμφάνη Στροφάδων. Το χορό κλείνει η Χρυσή της Κρήτης.

Στον ορίζοντα όμως φαίνετε μία νέα κατηγορία μικρών νησιών. Αυτά πού έχουν πληθυσμό κάτω από 50 κάτοικους και στα οποία η Πατρίδα αποφάσισε να κλείσει τα Σχολεία.... Οι Αρκοί από τα Δωδεκάνησα από τους 70 κάτοικους πέσανε σε δέκα χρόνια στο όριο των 50...και συνεχίζουμε..

Φαρμακονήσι

2001... 2011. Συνεχίζουμε να ακρωτηριαζόμαστε..

Άδειασαν άλλα έντεκα μικρά νησιά την τελευταία δεκαπενταετία, άλλα δεκαπέντε νησιά έμειναν με λιγότερους από 5 κάτοικους παρ όλη την προσπάθεια για μετοίκηση της προηγούμενης δεκαετίας.. Στον ρυθμό της εγκατάλειψης χορεύουν άλλα οκτώ νησιά πού ο πληθυσμός τους έπεσε κάτω από 50 κάτοικους... το κακό δεν σταματά εκεί.. Σήμερα...στην Ελλάδα της Ευρώπης..

Στην πατρίδα μας δημιουργείτε μία νέα κατηγορία κόκκινων μικρών νησιών. Αυτά πού έχουν λιγότερους από 100 κάτοικους, δεν διαθέτουν δήμο η κοινότητα και ούτε καν σχολείο...

Έτσι: το 2011 έμειναν ακατοίκητα τα νησιά:

Σχίζα (μεσσηνιακές Οινούσσες), Τρίκερι (Αργοσαρωνικός) Τσουγκριά και Αδέλφι Αλοννήσου (Σποράδες), Λέβιθα, Κίναρος, Διάπορος, Ρω, Στρογγυλή μεγίστης (Δωδεκάνησα), και ο Πασάς από το Βορειοανατολικό Αιγαίο τις Οινούσσες .

(Η Φωτογραφία είναι από το νησί Στρογγύλι και την Σχίζα, όπου παρόλο που ανοίκει στο NATURA, εμείς την κάναμε πεδίο βολής.. Μπράβο μας...)

Άλλα οκτώ νησιά έμειναν με λιγότερους από 10 κάτοικους, Εγκαταλελειμμένα από την πολιτεία, χωρίς καμία φροντίδα.. Μακρόνησος, Κάτω Αντικέρι , (Κυκλάδες), Σαμιοπούλα, Άγιος Μηνάς Φούρνων, (Βορειοανατολικό Αιγαίο), Μαράθι, Πλάτη Καλύμνου (Δωδεκάνησα), Χρυσή Κρήτης, Πιπέρι και Κυρά Παναγιά (Σποράδες) Σαπιέντζα (Μεσσηνία) και Σταμφάνη (Επτάνησα)

Ενώ άλλα 8 νησιά έχουν πληθυσμό κάτω των 50 κατοίκων χωρίς σχολεία και χωρίς παρουσία του κράτους. Και τα δέκα έξι παραπάνω νησιά νοιώθουν τον βρόγχο της εγκατάλειψης ζωντανό στο λαιμό τους..

Το δε σύνολο σε έκταση των ελληνικών μικρών νησιών που ερήμωσαν ξεπερνά το άθροισμα της έκτασης της Πάρου και της Νάξου μαζί..

Τα νέα κόκκινα νησιά τα οποία στις επόμενες δυο απογραφές θα δηλώσουν μηδέν κάτοικους είναι τα: Σαρία, καλόλιμος, Γυαλί, και φαρμακονήσι (Δωδεκάνησα) περιστέρα (Σποράδες), Δοκός Αργοσαρωνικός και Αντίπαξοι Ιόνιο

Και συνεχίζουμε..

Στον ορίζοντα Διαφαίνεται νέα κατηγορία νησιών με πληθυσμό κάτω των 100 κατοίκων... Ο Καστός από τα Επτάνησα, το παλαιό Τρίκερι (Θεσσαλία) τα Αντικύθηρα πάνω από την Κρήτη η Ψέριμος και οι Αρκοί στα Δωδεκάνησα νησιά που σήμερα έχουν πληθυσμό μεταξύ 50 και 100 κατοίκων, μόλις τελειώσει το δημοτικό σχολείο και ο τελευταίος μαθητής, η οικογένεια θα αναγκαστεί να μετακομίσει και έτσι...είναι τα επόμενα νησιά που θα ματώσουμε....

Ελευθέριος Σ Κεχαγιόγλου.
Πρόεδρος ΔΣ ελληνικό Δίκτυο Μικρών Νησιών